

Vad är balansering?

Vid viss ekonomisk och/eller demografisk utveckling kan situationer uppstå då det inte är möjligt att räkna om inkomstpensionerna och inkomstpensionskontona med inkomstutvecklingen som grund om pensionssystemet ska vara stabilt även på lång sikt, dvs. för kommande generationer. För att inte betala ut högre pensioner än vad systemet långsiktigt kan finansiera minskas då "räntan", i pensionssystemet kallas det balansering.

Genom att dividera systemets tillgångar med pensionsskulden får man ett mått på systemets finansiella ställning, en kvot som kallas balanstalet. Om balanstalet är under ett är skulderna större än tillgångarna och balanseringen aktiveras. När balanseringen aktiveras ökar inte pensionerna lika snabbt som annars och de kan som nu även sjunka i värde. Pensionsbehållningar och pensioner indexeras med förändringen i ett balansindex i stället för med förändringen i inkomstindex. Balansindexet förändras som en följd av förändringen i inkomstindex och balanstalets storlek. När systemet är i balans igen ökar pensionerna mer än den genomsnittliga löneutvecklingen. Och när pensionerna "hunnit i kapp" återgår de till att räknas om med hänsyn till löneutvecklingen.

2011 års balanstal är 0,9549

Balanstalet har beräknats till 0,9549. Balanseringseffekten för 2011 är därmed -4,5 procent.

Den ekonomiska utvecklingen påverkar pensionssystemets finansiella stabilitet på flera sätt. En viktig faktor är sysselsättningen men även utvecklingen på kapitalmarknaden spelar roll. Balanseringen 2011 orsakas huvudsakligen av sjunkande avgiftsflöde och sjunkande KPI 2009. Samtidigt som avgiftstillgången sjönk steg pensionsskulden. AP-fondernas höga avkastning 2009, 17 procent eller 120 miljarder kr, medför att balanstalet och indexeringen 2011 blir högre än den annars skulle ha varit.

Lågkonjunkturen som nu pågår försämrar pensionssystemets finansiella stabilitet. För åren 2012-2013 har sysselsättningens utveckling stor betydelse för balanseringen.